

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ – ОЗНАКА СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Сапун Т.А.

Науковий керівник: к.с.-г.н, доцент Фіщук Б.П.

Українська економіка впродовж останніх років активно інтегрується у світову економіку. Тому розуміння сучасних міжнародних інтеграційних процесів, які охоплюються поняттям «глобалізація», є дуже важливим для формування наукового підґрунтя стратегії розвитку бізнесу України.

Глобалізація стала важливим реальним аспектом сучасної світової системи, однією з найвпливовіших сил сучасної світової системи. Як геополітичний процес, вона охоплює всі сфери суспільного життя, включаючи економіку, політику, соціальну сферу, культуру, екологію, безпеку тощо.

На сучасному економічному просторі спостерігається інтеграція економік різних країн в єдину економічну систему. Українські вчені зазначають, що типовою тенденцією розвитку міжнародних економічних відносин на початку ХХІ ст. є глобалізація усіх сторін світової економіки. Глобалізація економічного середовища України стала нагальним завданням на перспективу в контексті дотримання національних інтересів. Процес глобалізації має відбуватися не лише шляхом гармонізації з міжнародними правилами та методами господарювання, але й потребує адаптації міжнародних стандартів до українських умов господарювання.

Глобалізація є багатовимірним процесом, який охоплює усі сфери суспільної життєдіяльності, докорінно змінює принципи і характер повсякденної людської практики. Глобалізація передбачає інтернаціоналізацію виробництва та формування виробничих зв'язків у межах діяльності корпорацій, а також розширення фінансових операцій у світовому масштабі. Основними параметрами глобалізації є зближення різних країн світу (інфраструктура, виробництво і споживання, принципи маркетингу), а також процес глобалізації ринків капіталу, коли національні ринки зі значними за обсягом операціями між країнами поєднуються у єдиний глобальний ринок капіталів.

Метою даної статті є розкриття феномену глобалізації, як важливого джерела нових можливостей для українського бізнесу, її позитивні і негативні аспекти.

Результати дослідження. Глобалізм — науковий напрям, який оформився на початку 90-х рр. ХХ ст. Глобалізація містить як позитивні, так і негативні аспекти, її негативний вплив пов'язаний з потенціальними конфліктами, які вона може викликати, хоча їх можна уникнути шляхом розвитку глобального співробітництва на основі політичних угод або створення нових міжнародних інститутів. Під глобалізацією у даному випадку розуміється величезне збільшення масштабів світової торгівлі та інших процесів міжнародного обміну в умовах дедалі відкритішої, інтегрованої світової економіки, яка не визнає кордонів.

Протягом останніх десятиріч стали зрозумілими джерела глобалізації. Перше - це технологічний процес, який призвів до різкого скорочення транспортних і комунікаційних витрат, значного зниження витрат на опрацювання, зберігання і використання інформації. Інформаційне обслуговування безпосередньо пов'язане з успіхами в інформатиці — створенням електронної пошти, Інтернет.

Друге джерело глобалізації — лібералізація торгівлі та інші форми економічної лібералізації, які викликали обмеження політики протекціонізму і зробили світову торгівлю більш вільною. У результаті було істотно знижено тарифи, усунуто багато інших бар'єрів у торгівлі товарами і послугами. Інші лібералізаційні заходи спричинили посилення руху капіталу та інших чинників виробництва.

Третім джерелом глобалізації можна вважати значне розширення сфери діяльності компаній, що стало можливим у результаті як технологічного прогресу так і більш широких горизонтів управління на основі нових засобів комунікації. Компанії, які орієнтувалися винятково на місцеві ринки, розширили свої виробничі та збутові можливості, вийшовши на національний та міжнародний рівні.

Подібні структурні зміни зміцнюють позиції таких компаній, збільшують їхній прибуток, підвищують продуктивність, що дозволяє їм обирати джерела постачання сировини, відкривати виробництво й освоювати ринки в інших країнах, швидко пристосовуючись до мінливих умов. Практично всі великі підприємства мають у своєму розпорядженні мережу філій або стратегічні союзи, які забезпечують їм необхідний вплив і гнучкість на ринку. В межах подібних багатонаціональних корпорацій нині здійснюється майже третина світової торгівлі.

Коротко глобалізацію Єрохін С.А. визначає як вищу стадію інтернаціоналізації. У більш широкому розумінні глобалізація — це сукупність таких процесів і явищ, як транскордонні потоки товарів, послуг, капіталу, технологій, інформації та міждержавне переміщення людей; переважання орієнтації на світовий ринок у торгівлі, інвестуванні та інших трансакціях (на рівні фірм); територіальна та інституціональна інтеграція ринків. Характерною особливістю тут є міжнародні потоки, які в умовах лібералізації майже або зовсім не контролюються національними законодавствами. В основному, це потоки капіталу та інформації. [4]

Основною сферою глобалізації є міжнародна економічна система (світова економіка), тобто глобальні виробництво, обмін і споживання, здійснювані підприємствами в національних економіках і на всесвітньому ринку. Наприкінці ХХ ст. міжнародна економічна система перетворилася на складну структуру, та нараховує близько 210 держав. Усі вони тією чи іншою мірою беруть участь у виробництві сукупного продукту і намагаються будувати і регулювати свої національні ринки.

За визначенням Макаренка М.І., глобалізація економіки насамперед виявляє свою дію в наступних процесах:

- збільшення обсягів та диверсифікації структури міжнародної торгівлі;
- зростання міжнародних прямих і портфельних інвестицій, що дедалі ширше використовуються як

важливий механізм національного економічного розвитку;

- посилення міграції робочої сили в межах усього світового господарства;
- зростаюче значення знань, технологій, менеджменту, маркетингу, що продукуються в більш розвинутих країнах, а використовуються в економічних системах, які поступово конвергуються у світогосподарські процеси тощо.

Цілком природно, що економічна глобалізація найбільш яскраво виявляється в небаченому розширенні міжнародної торгівлі товарами і послугами [6].

Випереджальне зростання міжнародної торгівлі свідчить про збільшення відкритості господарств окремих країн, поглиблення міжнародної спеціалізації та кооперування, підвищення залежності їх внутрішнього економічного розвитку від наслідків транскордонного товарного обміну.

Поряд зі збільшенням частки експорту у валовому внутрішньому продукті світу за останні півстоліття відбулись істотні зрушення в регіональній структурі міжнародної торгівлі. При цьому помітно зросла роль європейських країн та значно підвищилась частка країн Азії.

Результатом інтенсифікації міжнародних товарних потоків є відповідне збільшення зустрічного руху платежів за поставлену продукцію. Поряд з міжнародним обміном товарами широкого розмаху набуває торгівля послугами, яка також посилює транскордонний рух платіжно-розрахункових потоків. Свій внесок у розвиток економічної глобалізації робить міжнародна міграція робочої сили, яка супроводжується збільшенням міжкраїнних трансфертів. Відтак зміцнення міжнародних зв'язків у реальному секторі країн світу сприяє розвитку глобалізації фінансової сфери.

Однак чи не найголовнішою ознакою фінансової глобалізації вітчизняні та зарубіжні аналітики називають нечуваний досі розвиток міжнародних фінансових ринків, різноспрямований динамічний транскордонний рух фінансового капіталу.

У зарубіжній фаховій літературі проводиться чітке розмежування між переміщенням фінансового капіталу та зарубіжними інвестиціями. Перше з них включає платежі за операціями із закордонними партнерами, надання позик (на термін не більше 5 років), придбання акцій, облігацій та інших цінних паперів іноземних компаній винятково з метою розміщення капіталу, диверсифікації портфеля цінних паперів тощо. Саме цей процес активно розвивається в ході глобалізації фінансових ринків. Під іноземними інвестиціями розуміють таку міграцію капіталу, яка має на меті встановлення контролю й участі в управлінні компанією в країні, що приймає капітал. Зазначена форма міжнародного руху капіталу є сприятливішою для країн з новостворюваними ринками, оскільки пов'язана зі схильністю до запровадження технологічних інновацій та новітніх форм менеджменту.

В публікації Макаренка М.І. зазначено, що світовий фінансовий потенціал вимірюється трильйонами доларів капітальних ресурсів, які беруть участь у транскордонних переміщеннях з метою прибуткового вкладення. Країни, що мають позитивне сальдо рахунку поточних операцій, виступають як потенційні постачальники позикових та інвестиційних коштів. З іншого боку, країнами-імпортерами фінансових ресурсів стають ті з них, які мають дефіцит поточного рахунку платіжного балансу, і змушені залучати капітал по фінансовому рахунку і рахунку капітальних трансфертів з метою врівноважити платіжний баланс та уникнути очевидних в такому разі валютних ризиків.

Практично всі країни світу одночасно вивозять та ввозять капітал, що зумовлено галузевою та регіональною привабливістю його вкладення. Тому належність країни до категорії експортерів чи імпортерів визначається за показником чистого притоку або відтоку капіталу як різниці між його експортом та імпортом.

Пом'якшення правил міжнародної міграції капіталу протягом останнього десятиліття неоднаково вплинуло на внутрішнє макроекономічне становище різних країн: якщо розвинуті держави зміцнили свої банківські системи на експорті капіталу, то країни з новостворюваними ринками незабаром зазнали негативної дії міжнародного спекулятивного капіталу [6].

Активна економічна глобалізація викликає суперечливе сприйняття її перспектив і наслідків, а це вимагає чіткого усвідомлення та глибокого осмислення суті та механізмів соціально-економічних процесів, які відбуваються у світовому економічному просторі. Дані обставини є важливими для розуміння ролі глобалізаційних факторів у формуванні нової якості управлінської складової національних економічних систем, а також реальної оцінки впливу позитивних результатів і негативних наслідків глобалізації на трансформацію управлінських механізмів міжнародного співробітництва.

По-перше, проблема полягає в ідентифікації та визначенні сутнісних характеристик економічної глобалізації та встановленні оптимальної рівноваги між позитивними зрушеннями, які несе глобалізація, і проявами економічного етноцентризму, що виникають між учасниками глобалізованого середовища і провокують негативні соціально-економічні наслідки: економічні конфлікти (торгові війни, протекціонізм, різні заборони та обмеження), соціально-культурний етноцентризм, технологічну нерівність тощо. По-друге, швидкий розвиток глобалізаційних процесів випереджає визначення та обґрунтування їх економічних механізмів і прийнятних сфер застосування. І по-третє, деформоване розуміння суті економічної глобалізації викликає "захисну стратегічну реакцію" її потенціальних суб'єктів, прагнення зберегти автентичну специфіку економічної діяльності підприємств, країн і регіонів, що впливає на розвиток національних економічних систем, підтримує етноцентричну орієнтацію та соціально-культурну відокремленість територіальних ринків, проте не сприяє прогресу міжнародного співробітництва.

Для українських суб'єктів підприємництва розробка механізму підтримки і використання переваг економічної глобалізації та сучасне розуміння цього механізму є проблемою актуальною, проте недостатньо висвітленою, тому вона потребує теоретичного обґрунтування і практичного застосування.

В сучасній економічній літературі бракує ґрунтовних теоретико-методологічних досліджень, що висвітлювали б управлінсько-організаційні та функціональні аспекти економічної глобалізації, які проявляються в процесі підприємницької діяльності економічних суб'єктів. Виникає цілий ряд суперечностей, пов'язаних з реалізацією завдань організації бізнесу, які проявляються через протистояння стандартизованих підходів глобалізаційного характеру й етноцентричних проявів у виробничо-комерційній діяльності та управлінні. Це неоднозначно відображається на якості та результативності підприємництва на мікрорівні і відповідно впливає на інтенсивність трансформаційних зрушень і темпи інтеграції країни до світового економічного простору, а також не дає можливості реально оцінити сучасний потенціал українського сектору світової економіки та сформуванню адекватної ефективної стратегії міжнародного співробітництва на основі урахування впливу доцентрових і відцентрових факторів глобалізації.

Концептуально більшість фахівців підтримують глобалізаційні процеси, сприймаючи їх як прогресивні зрушення, що сприяють процвітанню людства. Потужна ідеологія глобалізації спрямована на створення беззаперечної ілюзії високої перспективи і неминучості глобалізаційних процесів. Водночас феномен глобалізації, що викликає фундаментальні зміни в кожному суспільстві, може оцінюватися дуже негативно через знищення традиційних цінностей життя і реальну загрозу національній економічній незалежності та соціально-культурній автентичності.

На переконання Старостіна А., на фоні активної світової глобалізації розвиток економіки України після здобуття нею незалежності відбувається в умовах трансформаційних перетворень, формування та вдосконалення ринкових відносин. Водночас національна економічна система досі зберігає специфічні риси транзитивного періоду як наслідок відносної закритості економіки і відсутності досвіду самостійної інтеграції до світового економічного простору. Така ситуація вимагає глибокого розуміння змін у міжнародному бізнес-середовищі та адекватного реагування на вдосконалення управлінських механізмів. Водночас українська економіка, що як єдина система функціонує не так давно, досить швидко адаптує результати світового глобалізаційного досвіду, опановуючи нові шляхи інтенсифікації економічних процесів[8].

Інтенсивність практичного втілення елементів глобалізації характеризується рівнем готовності економічних суб'єктів до глобалізованої діяльності, а також глибиною політичної, економічної та правової інтеграції національних економічних систем. В умовах глобалізації активними суб'єктами можуть виступати національні та міжнародні компанії, науково-виробничо-комерційні об'єднання і кластери, національні економіки, регіональні та галузеві макроекономічні об'єднання і світові організації, які найбільшою мірою підтримують саме глобалізаційний розвиток.

Компанії можуть одночасно застосовувати різні види міжнародної діяльності на різних ринках і сегментах залежно від їх виробничо-комерційних можливостей і прагнень. Проте свою міжнародну діяльність вони, як правило, розпочинають з "домашнього" ринку, поступово посилюючи рівень інтернаціоналізації та послідовно ускладнюючи управлінські функції забезпечення виробничо-комерційної діяльності в міжнародному економічному просторі. Швидкість переходу від національно локалізованого бізнесу до стандартизованих форм глобалізації залежить від рівня зрілості ринкового середовища, фактори якого можуть підсилити глобалізаційні тенденції або, навпаки, їх пригнічувати.

Аналіз потенціалу економічної глобалізації національних економічних систем передбачає: а) визначення специфіки впливу та взаємодії факторів глобалізації світового ринкового середовища; б) виділення найважливіших факторів і сфер глобалізаційних процесів, що якісно (позитивно чи негативно) впливають на глобалізацію національних економік; в) оцінку наслідків глобалізації. Про це йдеться в статті Старостіна А. [8].

Управлінським завданням є створення універсальної стратегії економічного розвитку, яка була б придатною для використання на просторі єдиного світового ринку і задовольняла б одночасно потреби національних економічних суб'єктів (компаній, країн, регіонів) у міжнародному розвитку, а також завдяки якій споживачі в різних країнах і регіонах дістали б мотиваційні переваги. Така стратегія має ефективно спрацьовувати на різних ринках, незважаючи на особливості їх соціально-культурного, економічного і технологічного розвитку.

Успішність глобальної, або геоцентричної, стратегії зумовлена не стільки можливістю створення подібних умов ведення бізнесу, скільки рівнем зрілості управлінської поведінки економічних суб'єктів, які хочуть, вміють і можуть впливати на перебіг подій за допомогою використання власного міжнародного досвіду (у сфері розвитку продукту, ціноутворення, реалізації логістичних завдань тощо), який набувався в процесі реалізації завдань внутрішнього, експортного, інтернаціонального, багатонаціонального й елементів глобального маркетингу. Фактично йдеться про розробку універсальних продуктово-ринкових стратегій, які були б адекватними вимогам світового ринку та одночасно відповідали б потребам розвитку учасників міжнародного співробітництва і ринковим мотиваціям споживачів з різних країн і регіонів. Такі стратегії, які, по суті, є складовими національних програм соціально-економічного розвитку, мають комплексно і цілеспрямовано забезпечувати обґрунтований рівень глобалізації національних економік на різних етапах інтернаціоналізації та у сферах підприємництва, незважаючи на особливості соціально-культурного, економічного і технологічного розвитку.

Аналіз українського ринкового середовища показав, що вітчизняні економічні суб'єкти ще не готові до активної глобалізації ні за рівнем інтернаціоналізації підприємницької діяльності, ні за структурою товарної пропозиції, ні за якістю управлінських систем.

Таким чином, розглядаючи сутнісні характеристики світової економічної глобалізації, можна зробити висновок про її об'єктивний характер і неминучість. Як системне явище вона охоплює практично всі сфери соціально-економічного життя, які, одержавши імпульс до подальшого розвитку, справляють вплив на якість і динаміку глобалізаційних змін у галузі економіки, але мають суперечливий характер і неоднозначно впливають

на окремі сфери національних економічних систем.

В основі економічної глобалізації лежать інтернаціоналізація господарської діяльності економічних суб'єктів та інтенсифікація функцій міжнародного управління. У свою чергу, рівень інтернаціоналізації визначається глибиною інтеграційних процесів, мірою залучення країн і регіонів до системи міжнародного поділу праці, розвитком спеціалізації та коопераційних зв'язків у межах світових товарних ринків, стандартизацією методів управління. Найвищим рівнем інтернаціоналізації є виникнення і функціонування глобальних ринків.

Важливою умовою ефективної глобалізації української економіки та успішної її інтеграції до світового економічного простору є збалансування позитивних і негативних глобалізаційних проявів на основі визначення, оцінки і врахування впливу доцентрових (стимулюючих) і відцентрових (стримуючих) факторів світового економічного розвитку і потенціалу національної економічної системи [8].

Подальше зростання економіки України, стан якої значною мірою залежить від зовнішньої торгівлі, традиційно залежатиме від динаміки обсягів експорту. Найбільший вплив матимуть темпи росту ВВП Росії, економічна ситуація в ЄС, динаміка цін на продукцію основних експортно орієнтованих галузей та послідовність державної економічної політики.

Зменшення попиту на продукцію українського виробництва на зовнішніх ринках вимагатиме від керівництва країни розширення внутрішнього споживання з метою уникнення різкого спаду темпів економічного розвитку України. Нездатність більшості галузей української економіки (більш 60%) швидко переорієнтуватися на внутрішні ринки на фоні повільних темпів реструктуризації виробничого сектору економіки України та дефіциту капіталовкладень в умовах зростання загального попиту в країні є чинником збільшення цінової інфляції.

Таким чином, незважаючи на вагомий вплив на розвиток економіки України зовнішніх чинників, економічне зростання стримуватиметься внутрішніми чинниками, серед яких основними є зростання цінової інфляції, збільшення бюджетних витрат, тиск на курс гривні.

Перспективи подальших досліджень включають роботу з розробки науково-методичних основ створення та функціонування транснаціональних корпорацій в Україні, державного регулювання цього процесу та входження економіки України до світової спільноти.

Для забезпечення стабільного економічного розвитку в Україні необхідно на ринку АПК розробити та впровадити чіткий механізм надання та контролю дотацій, систему пільгового кредитування; розробити програму підтримки фермерських господарств; прискорити процес формування організаційно-технічної бази експорторієнтованої системи продовольчого маркетингу; впровадити системний експорт зернових і стимулювати збут сільськогосподарської продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках; вміло застосувати заходи щодо підтримки національного виробництва, узгоджені з міжнародними нормами регулювання торгівлі, які діють у системі [3].

Висновок. Аналіз чинників впливу світової економіки на економіку країни показав, що на сьогодні найбільш сильними сторонами економіки України є макроекономічна стабільність, порівняно висока ефективність управління зовнішнім та внутрішнім боргом, зростання валютних резервів Національного банку України. Це посилює інвестиційну привабливість України та сприяє збільшенню експортного потенціалу.

Слабкими сторонами є політична нестабільність, повільні темпи реструктуризації секторів промисловості, низька дисципліна платежів, високий рівень корупції та впливу економіко-політичних угруповань на діяльність уряду та парламенту. Ці чинники стримують надходження іноземних інвестицій та заважають підвищенню рейтингу країни з боку провідних рейтингових агентств.

Подальше зростання економіки України, стан якої значною мірою залежить від зовнішньої торгівлі, традиційно залежатиме від динаміки обсягів експорту. Найбільший вплив матимуть темпи росту ВВП Росії, економічна ситуація в ЄС, динаміка цін на продукцію основних експортно орієнтованих галузей та послідовність державної економічної політики.

Аналіз українського ринкового середовища показав, що вітчизняні економічні суб'єкти ще не готові до активної глобалізації ні за рівнем інтернаціоналізації підприємницької діяльності, ні за структурою товарної пропозиції, ні за якістю управлінських систем.

Таким чином, розглядаючи сутнісні характеристики світової економічної глобалізації, можна зробити висновок про її об'єктивний характер і неминучість. Як системне явище вона охоплює практично всі сфери соціально-економічного життя, які, одержавши імпульс до подальшого розвитку, справляють вплив на якість і динаміку глобалізаційних змін у галузі економіки, але мають суперечливий характер і неоднозначно впливають на окремі сфери національних економічних систем.

Для забезпечення стабільного економічного розвитку в Україні необхідно: на ринку АПК розробити та впровадити чіткий механізм надання та контролю дотацій, систему пільгового кредитування; розробити програму підтримки фермерських господарств; на ринку газу збільшити фінансування на дослідження власних природних запасів газу; на ринку транспортних послуг здійснити реформування правових основ транзиту; на нафтовому ринку активізувати систему, нафтових ф'ючерсів; вміло застосувати заходи щодо підтримки національного виробництва, узгоджені з міжнародними нормами регулювання торгівлі, які діють у системі; на ринку продукції машинобудування підвищити конкурентоспроможність продукції за рахунок впровадження інтенсивних форм розвитку виробництва.

Література

1. Булоньков В.В., докторант МАУП Белов О.В., докторант МАУП Котляров В.О., аспірант МАУП. Принципи формування економічної системи в умовах глобалізації//Економіка і держава.—2007р.-№8.—С.54-55.
2. Гальчинський А. Методологія аналізу економічної глобалізації: логіка оновлення// Економіка України—2009р. -

№1.—С.4-18.

3. Єранкін О.О. Консолідація та глобалізація ринків продукції АПК України: оцінка та перспективи розвитку// Агросвіт.—2008р.-№23.—С14-21.

4. Єрохін С.А. Фінансово-економічний механізм глобалізації// Актуальні проблеми економіки—2008.-№9(63).— С.151-158

5. Контурова С.М. Головні чинники і наслідки розвитку економіки України в умовах глобалізації// Актуальні проблеми економіки—2008р. -№12(66).—С.91-97.

6. Макаренко М.І. Сучасний етап глобалізації: поглиблення основних форм прояву//Інвестиції: практика та досвід—2008р.-№11.—С.23-25.

7. Пенькова О.Г. Розвиток української економіки в умовах глобалізації//Формування ринкових відносин в Україні—2008р.-№4(83).—С.58-63.

8. Старостіна А., Канищенко О. Суперечливі шляхи економічної глобалізації// Економіка України—2008р. -№5.— С.-58-65.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Мельник П. Д.

Науковий керівник: к.с.-г.н., доцент Фіщук Н. Ю.

У світі розгортається фінансова криза, яка може спричинити суттєві негативні наслідки для нашої країни. Експерти намагаються зробити певні висновки та сформулювати прогнози щодо її впливу на подальший розвиток економіки України, зокрема її аграрного сектору.

Світова фінансова й безпосередньо пов'язана з нею економічна криза, за висновками ряду аналітиків, має глобальний, системний і затяжний характер. Уразливість української економіки сьогодні обумовлена високими обсягами зовнішнього боргу, слабкостями фінансової системи, залежністю від припливу іноземного капіталу й твердою прив'язкою гривні до долара.

Національна економічна система, що досить інтегрована у світове господарство, не могла залишитися осторонь світових процесів. І порушення макростабільності на зовнішніх ринках знайшло відгук у внутрішніх процесах в Україні. Саме тому, посилення економічно обґрунтованого державного регулювання аграрним виробництвом в Україні — річ неминуча. Маючи в перспективі величезні обсяги перевиробництва продовольчих ресурсів та сировини, держава приречена повернутись до системи науково розрахованих балансів на внутрішньому ринку споживання та гарантованого на тривалу перспективу збуту надлишкової агропродукції на світових ринках.

Постановка проблеми. Сьогоднішні умови розвитку вітчизняної економіки істотно залежать від ефективного проведення державної аграрної політики в умовах світової фінансової кризи, оскільки аграрний сектор (сільське господарство і переробна промисловість) забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність країни, формує її 17 – 18% валового внутрішнього продукту та близько 60% фонду споживання населення. Крім того, аграрний сектор є одним з бюджетоформуючих секторів національної економіки, частка якого у зведеному бюджеті України за останні роки становить 9 – 10%, а також займає друге місце серед секторів економіки у товарній структурі експорту.

Проблема поглиблюється і за рахунок того, що ресурсно-фінансова база економіки зменшується. У цьому році Україна була залежна від великих грошових надходжень. Однак, колишні фінансові джерела на сьогоднішній день істотно поменшали. Не дивно, що зараз шукаються будь-які шляхи залучення коштів в Україну й поповнення бюджету, такі як, наприклад, кредит МВФ. Очевидним є те, що Україні дійсно загрожує серйозна фінансова й економічна криза, тому, проведення низки заходів спрямованих на мінімізацію її шкоди для економіки країни, насамперед в основних галузях, до яких безумовно відноситься АПК, є першочерговим завданням усіх ланок державного управління.

Основні результати дослідження. Перш ніж аналізувати заходи держави в аграрному секторі, спрямовані на мінімізацію негативних наслідків, викликаних світовою фінансовою кризою, спробуємо детально висвітлити основні аспекти її впливу на Україну.

Донедавна українська політична еліта була сповнена надій, що світова фінансова криза країни не торкнеться. Це аргументувалося тим, що Україна не інтегрована у світовий фінансовий простір, як інші країни, оскільки її фондовий ринок не досить розвинений і його падіння не вплине на економіку країни.

Проте, ще в травні 2007 року впливове рейтингове агенство Fitch, проаналізувавши 73 країни, поставило Україну на друге місце серед держав з найбільшим ризиком макроекономічної нестабільності. А в червні цього ж року Всесвітній Банк вніс Україну у своїй доповіді «Фінансування Глобального Розвитку 2008» разом з Росією й Казахстаном у список країн, які ризикують більше всіх постраждати від світової фінансової кризи. Тенденції, які ми спостерігаємо з осені 2008 року, цілком підтверджують ці невтішні прогнози. Як таке могло статися, адже ще на початку 2008 року ріст ВВП очікувався на рівні 6-6,5%?

Власне вплив світових фінансових турбуленцій Україна почала відчувати ще в другій половині 2007 року. Але тоді їхній вплив не був негативним. У результаті іпотечної кризи в США американські та європейські фондові ринки падали впродовж липня-вересня. Однак, український фондовий ринок зазнав лише незначного